

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Корпусна лінгвістика

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма «Англійська мова і література»
Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Корпусна лінгвістика
Викладач (-і)	Ковбаско Юрій Григорович
Контактний телефон викладача	+380993181636
Е-mail викладача	yuriy.kovbasko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	середа 14:50
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальний курс спрямований на формування у студентів-магістрів сукупності універсальних, професійних та загально професійних компетенцій, що є основою для дослідження основних проблем сучасної філології та лінгвістики. Завдання курсу – ознайомити студентів з предметами, задачами, методами та термінологічним апаратом корпусної лінгвістики; навчити аналізувати дослідницький лінгвістичний матеріал; продемонструвати можливості застосування спеціальних методів та прийомів, що базуються на цифрових (корпусних) технологіях у сучасній філології та лінгвістиці; навчити студентів-магістрів застосовувати методи корпусного дослідження та проводити власні експериментальні дослідження як на базі загальних корпусів (BNC, COCA, COHA тощо), так і шляхом створення власних корпусів із застосуванням спеціальних програм, розроблених для аналізу корпусів (LancsBox, AntConc тощо)</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення лексикології є формування та становлення філологічної компетенції студентів-магістрів шляхом ознайомлення з основами корпусних досліджень, формування навичок та вмінь роботи з корпусними системами у межах емпіричного підходу до вивчення мови для проведення власних наукових досліджень</p>	
4. Програмні компетентності	
<p><u>Загальні компетентності</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. • Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. • Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. • Здатність працювати в команді та автономно. • Здатність спілкуватися англійською мовою. • Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. • Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. • Усвідомлення принципів академічної доброчесності. <p><u>Фахові компетентності:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. • Здатність використовувати в професійній діяльності основні методи корпусних досліджень англійської мови та залучати їх при викладанні англійської мови у закладах загальної середньої освіти. • Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією корпусної лінгвістики. • Володіння знаннями про основні теоретичні положення корпусної лінгвістики з урахуванням досягнень сучасних досліджень у сфері корпусної лінгвістики. • Володіння знаннями про корпус-менеджери, що застосовуються для аналізу власних корпусів; спеціальні функції корпус-менеджерів, як-от KWIC, Whelk, Text, Words, GraphColl, N-grams, Wizard; створення корпусів на основі авторського дискурсу, інтернет сторінок, власних лінгвістичних та соціолінгвістичних досліджень; розуміння основ статистичних методів, що застосовуються в корпусній лінгвістиці. 	

- Здатність проводити корпусний аналіз за допомогою реферативних корпусів BNC, iWeb, COCA, COHA, GloWbe та інших.

5. Програмні результати навчання

- Самостійно набувати та удосконалювати необхідні теоретичні знання та практичні вміння шляхом опрацювання лекційного матеріалу та теоретичної літератури;
- Самостійно аналізувати лінгвістичні явища шляхом використання реферативних корпусів BNC, COCA, COHA;
- Самостійно застосовувати відповідні корпус-менеджери (LancsBox, AntConc тощо) для роботи з власними вузькоспеціалізованими корпусами;
- Укладати власні корпуси з дотриманням базових правил корпусної лінгвістики;
- Проводити ідентифікацію та порівняння лінгвістичної інформації з урахуванням різноманітних статистичних методів;
- Вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень;
- Проводити критичну та інтелектуальну інтерпретацію отриманих статистичних результатів;
- Дотримуватися правил академічної доброчесності.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	035 Філологія	5	В

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Корпусна лінгвістика та поняття корпусу. Характеристики та критерії побудови корпусу. Поняття розмітки та маркування в корпусній лінгвістиці. Типологія корпусів у сучасній лінгвістиці. Програмне забезпечення для роботи з корпусами онлайн та оффлайн.	4		5
Тема 2. Глосарій базових термінів корпусної лінгвістики. Загальна термінологія: баланс, порівнюваність, метадані, репрезентативність тощо. Спеціалізована лексика корпусної лінгвістики: колігація, колокація, конкорданс, розмітка, маркування тощо.	2		5
Тема 3. LancsBox як новітній інструментарій для роботи з корпусами. Завантаження, розпакування, запуск. Ознайомлення з базовим інструментарієм LancsBox: KWIC, Whelc, GraphColl, Words, N-gram, Text. Пошук, сортування, фільтри у KWIC. Застосування простого пошуку KWIC. Застосування розширеного пошуку KWIC.		4	10
Тема 4. Колокації та аналіз ключових слів як одні з основних методів корпусної лінгвістики. Таблиці частот. Колокації та колігації. Семантичні переваги лексичних одиниць та дискурсивна просодія. Сутність та типологія ключових слів. Зразок аналізу ключових слів у корпусній	2		5

лінгвістиці.				
Тема 5. Статистичні методи в корпусній лінгвістиці. Метод взаємної інформації та його основні модифікації (Mutual Information – MI, MI2, MI3). Метод логарифмічної правдоподібності (Log-Likelihood). Метод Z-показника (Z- score). Метод t-критерія (t-test).		4		5
Тема 6. GraphColl – як базовий інструментарій візуалізації та ідентифікації колокацій та колігацій. Побудова графіку колокацій (collocation graph). Робота з даними таблиці колокацій (collocation table). Робота з даними графіку колокацій (collocation graph). Побудова сітки колокацій (collocation network). Робота з перенасиченими графіками (overpopulated graphs). Опис графіків за допомогою системи CPN.			2	5
Тема 7. Ознайомлення з іншим функціями LancsBox – Words Tool, Whelk tool, N-gram, Text, Wizard. Words Tool – як інструментарій підрахунку частоти й дисперсії одиниць, візуалізації ключових слів та порівняння корпусів. Whelk Tool – як інструментарій для роботи з абсолютною та відносною частотами, фільтрування та сортування отриманих результатів. N-gram – як інструментарій для детального аналізу частотності n-грам, бі-грам, три-грам, їх візуалізації та порівняння. Text – як інструментарій для роботи із заданим контекстом. Wizard – як інструмент створення узагальненого звіту дослідження.			4	5
Тема 8. Британський національний корпус (BNC) як один з найбільших реферативних корпусів британської англійської мови. Створення аккаунту в BNC та початок роботи з корпусом. Використання стандартного пошуку у BNC. Робота з додатковими функціями BNC.			4	10
Тема 9. English-corpora.org як найбільша онлайн платформа для роботи з корпусами. Створення аккаунту в на english-corpora.org та ознайомлення з основами роботи з платформою. Застосування стандартних та допоміжних систем пошуку на english-corpora.org.			4	10
ЗАГ.:		12	18	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкову практичну роботу та самостійну роботу. Допуск до здачі підсумкової практичної роботи передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять.			

Вимоги до письмових робіт	Передбачене одна письмова підсумкова практична робота, що здійснюється онлайн чи офлайн (максимальна кількість балів – 50).
Семінарські заняття	Оцінюється відвідуваність 5 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 50 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 10.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків на заняття без поважної причини, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять. При виставленні допуску до підсумкової практичної роботи (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи (50 балів).
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Форма здачі – письмове практичне дослідження. Здобувачеві пропонується білет з практичними завданнями. Максимальна кількість балів – 50. Студент, який не набрав 25 балів за відомістю №1, користується правом перескладання за відомістю №2.

8. Політика навчальної дисципліни

Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.

Письмові роботи:

Програмою курсу передбачена 1 письмова підсумкова практична робота із максимальною оцінкою 50 балів.

Академічна доброчесність:

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування. Порушення академічної доброчесності студентами регламентується Кодексом честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Відвідування занять

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття. Ураховуються результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять. На консультаціях викладача студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять і письмової роботи.

9. Рекомендована література

1. Bell E. J. L. Collocation Statistical Analysis Tool: An Evaluation of the effectiveness of extracting domain phrases via collocations / E.J.L. Bell. – Lancaster University. – 56p.
2. Bennett G. R. An Introduction to corpus linguistics / G. R. Bennett. – Michigan: ELT, 2010. – Pp. 1-22.
3. Buchstaller I. Quotations across the generations: A multivariate analysis of speech and thought introducers across 5 decades of Tyneside speech / I. Buchstaller. – Walter de Gruyter, 2011. – Pp. 59-92.
4. Evert S. Corpora and Collocations / S. Evert. – Osnabruck: Institute of Cognitive Science, 2007. – 53p.

5. Gablasova D., Brezina V., McEnery T. Collocations in Corpus-Based Language Learning Research: Identifying, Comparing, and Interpreting the Evidence / D. Gablasova, V. Brezina, T. McEnery. *Language Learning* 67: S1 – Michigan: University of Michigan, 2017. – Pp.155-179
6. Gries S. Th. *Quantitative corpus linguistics with R* / S. Th. Gries. – New York: Routledge, 2009. – Pp. 1-17.
7. Hunston S. *Corpus Linguistics* / S. Hunston. – Elsevier, 2006. – Pp. 234-248.
8. Leech G., Garside R., McEnery T. *Corpus Annotation* / G. Leech, R. Garside, T. McEnery. – New York: Routledge, 1997. – 281 p.
9. Meyer Ch. F. *English Corpus Linguistics: An Introduction* / Ch. F. Meyer. – Cambridge: CUP, 2002. – Pp.1-30.
10. Захаров В.П., Богданова С.Ю. *Корпусная лингвистика* / В.П. Захаров, С.Ю. Богданова. – Санкт-Петербург: СПбГУ, 2013. – 148 с.

Викладач Ковбаско Ю. Г., доцент кафедри англійської філології